

SPENNENDE: – Det blir spennende når vi får de første bildene fra den nye radaren, sier doktor Ralph Latteck (numme tre fra høyre). Det tyske teamet regner med å ha første del av radaren til rundt 30 millioner norske kroner skal være operativ i september. Helt ferdig blir den i løpet av våren 2010. (Foto: Jørn Aune)

Bygger atmosfære-radar til 30 millioner kroner

Tyske forskere investerer i Andøy

Tyske forskere er i ferd med å bygge en radar som skal undersøke atmosfæren. Prislappen er 30 millioner kroner, finansiert av tyske myndigheter. – Det blir svært spennende når vi får de første bildene fra radaren, sier doktor Ralph Latteck.

Jørn Aune

jorn@andoyposten.no

Det er ikke den første atmosfære-radaren forskerne ved Institutt for atmosfærefysikk ved Universitetet i Rostock har på Andøya. Mellom Toften og Oksebåsen har de hatt en radar i drift i over 10 år.

– Vi ønsket å oppgradere den nye radaren og er stolt over å ha fått penger til dette, sier Latteck.

Den forrige radaren hadde noe over 100 antenner. Den nye radaren består av 433 antenner og like mange sender/mottakerenheter. Det skal gi forskerne helt nye muligheter.

– Vi får en mer følsom radar. I tillegg kan vi bedre fokusere radarstrålen, og vi kan peke den hvor vi vil på himmelen. Den gamle radaren var mye mer begrenset i så måte, sier Latteck.

Radaren er bygget for å studere atmosfæren mellom 80 og 90 kilometer over bakken. Denne delen av atmosfæren kalles mesosfæren.

ANTENNESKOG: Den nye radaren har 433 antenner og skal gi forskerne langt bedre muligheter til å studere fenomener i atomsfæren. (Foto: Jørn Aune)

– Om sommeren er denne delen av atmosfæren veldig kald. Det oppstår forskjellige fenomener, blant annet lysende nattskyer, som er skyer av ispartikler. De forskjellige delene av atmosfæren er koblet sammen. Endringer som skjer lavere nede i atmosfæren, vil forplante seg oppover, og vises tydeligere i de høyeste lagene. Når vi ser endringer i mesosfæren, vet vi at det skjer endringer i lavere lag, sier Latteck.

Monteringen av selve antennene skal være ferdig i begynnelsen av august. Frem til september skal endel av sender/mottaker-enhetene være mon-

tert. Neste sommer skal hele radaren være montert.

– Det blir spennende når vi i september håper å få de første bildene fra den nye radaren, sier Latteck, som er svært fornøyd med samarbeidet med Andøya rakettskytefelt.

– Vi har planlagt dette i to år, og har fått god hjelp til grunnarbeidene og forberedelsene fra Andøya rakettskytefelt, og særlig Leon Olsen. Uten den hjelpen, hadde vi vært kommet så langt med monteringen som vi er nå. Gjennom de årene vi har hatt den gamle radaren, er det dessuten bygget opp en infrastruktur som vi gjerne ville fortsette å bruke. Derfor bygger

vi den nye radaren akkurat der den gamle stod, sier Latteck.

Alomar

Den nye radaren skal kontinuerlig gjøre målinger opp i atmosfæren, men brukes spesielt i forbindelse med rakettoppskytinger fra Oksebåsen. I tillegg brukes data fra radaren sammen med målinger gjort fra Alomar. Og det er ikke tilfeldig. For det var nemlig det samme tyske Universitetet som i sin tid stiod bak etableringen av Alomar på Ramnan. Tyske forskere har dermed gjort betydelige investeringer i infrastruktur til forskning på Andøya.